

ETCETERA
Driemaandelijks
tijdschrift over theater
en aanverwante
disciplines. Verschijnt
in september,
december, maart en
juni.

Voorpagina
"North Atlantic",
foto Patrick Meis

Redactie
Pol Arias, Daan
Bauwens, Paul De
Bruyne, Jef De Roeck,
Johan Thielemans,
Luk Van den Dries,
Marianne Van
Kerkhoven, Theo Van
Rompay.

Redactiesecretaris
Luk Van den Dries

Aan dit nummer
werken mee
Johan Callens, Annie
Declerck, Jean-Pierre
De Decker, Goedele
De Keersmaeker,
Dirkje Houtman,
Carlos Tindemans,
Klaas Tindemans,
Ingrid Vander Veken,
Wim Van Gansbeke

Eindredactie
Luk Van den Dries,
Johan Wambacq

Vormgeving
Stefan Loecx

Druk
Pencoprint, Leuven

Zetwerk
Kritak, Leuven

Abonnementen
kunnen ingaan bij elk
nummer; een
jaarabonnement (4
nummers) kost 500 fr.
of fl. 30 (CJP 450 fr.
of fl. 27); een
tweejaarabonnement
(8 nummers) kost
900 fr. of fl. 50;
een steunabonnement
(8 nummers) kost
2000 fr. of fl. 120; te
storten met vermelding
van het aantal bestelde
abonnementen op
rekening nummer
001-1356966-12 van
Etcetera,
Abonnementendienst,
Vesaliusstraat 1,
B-3000 Leuven.

Losse nummers
kosten 150 fr. of fl. 10
en zijn te koop in de
boekhandel en in
theaters en culturele
centra.

ETCETERA
is een initiatief van
Hugo de Greef en
Johan Wambacq; is
een uitgave van
Uitgeverij en
Verspreidingscentrum
Kritak, B-3000
Leuven;
verantwoordelijke
uitgever is Luk Van
den Dries,
Van Eyckstraat 45,
B-1050 Brussel.

ISSN 0771-4807
ISBN 90 6303 118 1

ETCETERA

Jaargang 1, nummer 4, september 1983

I N D I T N U M M E R

Globe & Wooster

Amerikaanse actricespelen met vervaarlijke swing een fragment Heyermans — in het Nederlands — Amerikaanse militairen blijken plots Nederlandse acteurs. Een uitgebreide reportage over 'North Atlantic', dat veel meer is dan een bicultureel experiment van The Wooster Group en Toneelgroep Globe. **Pag. 4**

Heiner Müller

Müller is niet weg te branden uit Etcetera, maar wordt dan ook alom geroemd als Europa's belangrijkste toneelacteur van vandaag. Cryptisch auteur geeft heldere antwoorden op de vragen van Ingrid Declerck en Luk Van den Dries. **Pag. 14**

Merce Cunningham

Zelfs bij de laatste voorstelling die Cunningham ooit geeft, zal er nog wel iemand boos de zaal uitlopen, voorspelde een criticus. Naar aanleiding van Cunninghams nakende bezoek aan België, portretteert Goedele De Keersmaeker de peetvader van de post-modern dance. **Pag. 36**

Anton Van de Velde

In het decor van de tijd verdwijnen en enkel door je overlijden nog een glimp van je historische bestaan weten te geven, is meer dan cynisch. Het is Anton Van de Velde overkomen. Carlos Tindemans evalueert het werk van één van de spilfiguren van het legendarisch Vlaamsch Volkstoneel. Etcetera biedt u de integrale tekst van zijn destijds successtuk 'Tijl'. **Pag. 22**

In dit nummer ook nog

Het repertoire van de Vlaamse gezelschappen in 83-84, pag. 2
Rik Hancké over het verdwijnen van Proloog, pag. 44
De stoute dromen van Théâtre Varia, pag. 42
De forse inkrimping van het theaterbudget, pag. 40
Columns van Jean-Pierre De Decker, pag. 13, Carlos Tindemans, pag. 35 en Wim Van Gansbeke, pag. 48
In de Kroniek berichten over 'Katia Kabanova' bij de Munt, Vlaamse scenografie in Praag, twee creaties van auteur René Verheezzen, 'Casimir et Caroline' van het Théâtre de la Salamandre, eindexamens aan de toneelscholen, 'De Idioot en de Dood' van Arca, festivalimpressies, boekbesprekingen en leestafelkruiden. **Pag. 49**
Repliek heet de lezerspagina die in deze Etcetera wordt geopend. **Pag. 55**

Hamburgers

Eerst het vreten, dan de moraal, heette het volgens Brecht. Eens de pensen vol, heeft het Westen zich van de oude moraal gepurgeerd. Een nieuwe is in de maak. We houden u op de hoogte.

Eerst het vreten, dan de cultuur, parafraseert menig cultuurboer, die zijn parels aan de zwijnen poogt te slijten. De zwijnen lopen te hoop in de hamburgertent om de hoek. Maar hamburgers zijn vooral pop art. Pop art is een datum in de geschiedenis: de internationale kunst bekent zich schaamteloos tot de geïndustrialiseerde wereld.

Jack Lang, Frans minister van cultuur, als geen ander van zijn collegae-cultuurministers thuis in de internationale kunst van vandaag, fulmineert tegen het hersenverwekende culturele imperialisme van de USA, genre Dallas. In Le Nouvel Observateur geeft Delfeil de Ton hem lik op stuk: "De Amerikaanse film is, zoals heel Amerika zelf, een Europese creatie. (...) Wat we Amerikaanse cultuur noemen is niets anders dan de cultuur van de geïndustrialiseerde wereld." (We citeren op gezag van Ethel Portnoy, De Brandende Kwestie, 'Tramlijn Begeerte', Vrij Nederland, 28/5/83).

Hetzelfde citaat leest u in deze Etcetera in de bespreking van *North Atlantic*, een 'Euramerikaanse' theaterproductie, waarin precies de 'low' cultuur een belangrijke inspiratiebron is.

De cultuur van vandaag is complex, veelzijdig, internationaal. Jack Lang schopt wild om zich heen maar raakt niets of niemand.

"Vlaanderen zag andermaal een belofte zich niet doorzetten" schrijft Carlos Tindemans over de onlangs overleden toneelacteur en -regisseur Anton Van de Velde (zie pag. 18). Beloften gedijen wellicht beter in een Vlaanderen dat niet 'Vlaamskijlonistisch' is (de term is van Jozef Deleu, zie Knack, 20/7/83) maar wel internationaal.

Stoverij is lekker, maar hamburgers zijn pop art.

J.W.

Administratie-adres ETCETERA
Uitgeverij Kritak Vesaliusstraat 1
B-3000 Leuven tel. 016/23 12 64

Redactie-adres ETCETERA
August Ortsstraat 30
B-1000 Brussel tel. 02/513 14 18

Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd, op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. *No part of this publication may be reproduced in any form, without written permission from the publisher.*